

Final Report 2023

Annex D5.2

Annex D5.2 Report on Ornithological after implementation monitoring 2021-2022

Deliverable:

Action D5.2 Report on Ornithological after implementation monitoring 2021-2022

The objective of this action was to monitor ornithological biodiversity in the C1-C6 sites after implementation of adaptation measures. It contains full methodology and results of the monitoring esp. full list and location of detected species as well as proposals of maintaining or improving biodiversity in future. All conclusions are also presented in the Summary report.

After implementation monitoring showed the occurrence of 124 bird species in the studied area, while compared to the results of the 2016 inventory, the number of recorded bird species increased. The list of breeding species has been expanded by the thrush nightingale *Luscinia luscinia* and probably the Little grebe *Tachybaptus ruficollis* and European stonechat *Saxicola rubicola* breeding on the surface of Borki. The list of species from Annex I of the Birds Directive was also extended from 11 to 16, with the Black stork *Ciconia nigra*, Black-throated diver *Gavia arctica*, Whiskered tern *Chlidonias hybrida*, Black tern *Chlidonias niger* and Peregrine falcon *Falco peregrinus*, but they used this area mainly for rest and feeding.

Raport z monitoringu ornitologicznego w ramach projektu pn. „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia /Adaptation to climate change through sustainable management of water in the urban area in Radom City, **nr LIFE14 CCA/PL/000101, LIFERADOMKLIMA-PL ('Projekt')** w ramach zadania działania D5 Monitoring Bioróżnorodności.

Autor:

Rober Tęcza

Radom, listopad 2022

Cel

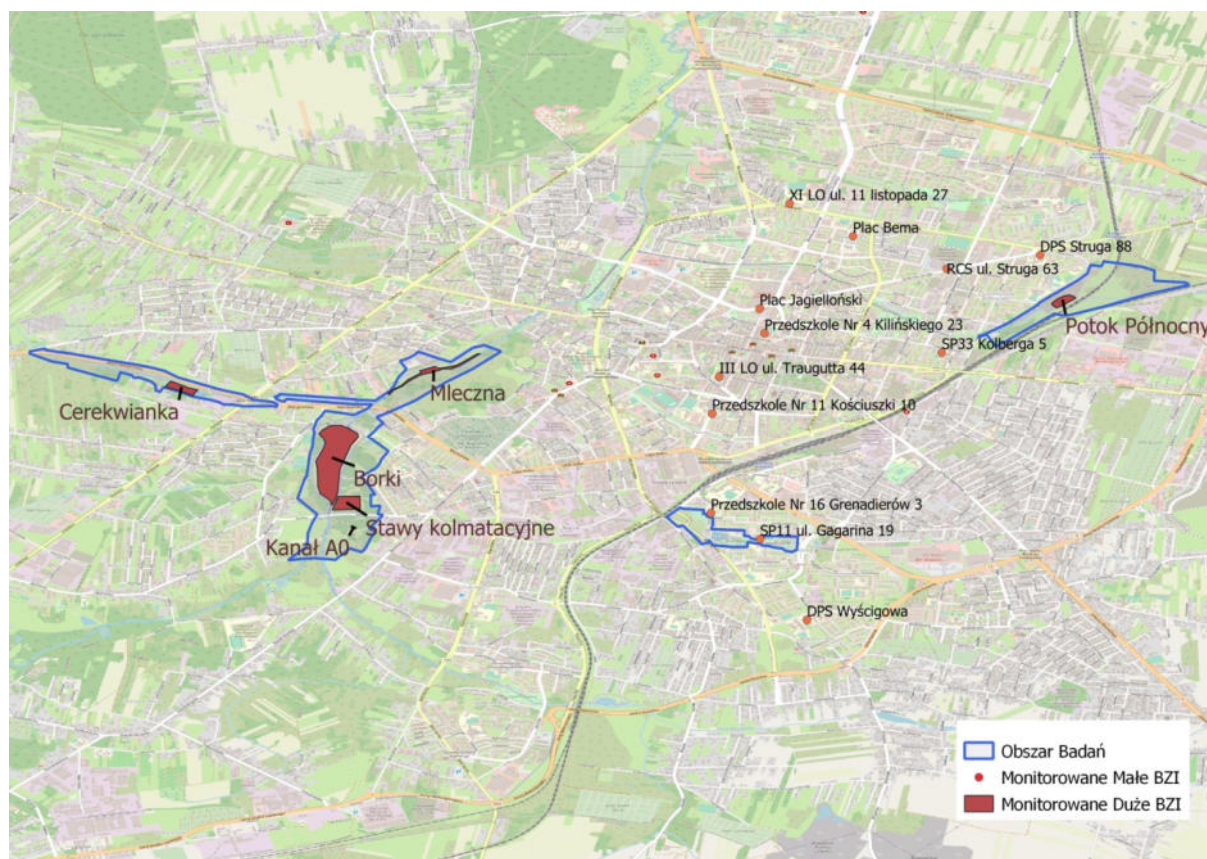
Monitoring ornitologiczny był jednym z komponentów Monitoringu Bioróżnorodności (działania C6) metodą tradycyjną, mającego na celu ocenę wpływu działań projektu pn. „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia” (LIFERADOMKLIMA-PL, LIFE14 CCA/PL/000101) na bioróżnorodność. Monitoring przewidziany był na lata 2021-2022. Uzyskane wyniki posłużyły do oceny wpływu realizacji inwestycji na bioróżnorodność na podstawie porównania ze wstępną inwentaryzacją ornitofauny na obszarze projektu wykonanej w 2016 roku.

Obszar badań

Obszar badań obejmował 4 powierzchnie monitoringowe:

- zbiornik Borki i tereny przyległe (Powierzchnia "Borki"),
- dolina rzeki Mlecznej (Powierzchnia "Mleczna"),
- dolina rzeki Cerekwianki (Powierzchnia "Cerekwianka"),
- Potok Północny (Powierzchnia "Potok")

oraz 12 punktowych instalacji Błękitno Zielonej Infrastruktury (BZI), zlokalizowanych na terenie miasta Radomia (rys. 1, tab. 1)

Rys. 1. Mapa lokalizacji powierzchni monitoringowych i punktów Błękitno Zielonej Infrastruktury (BZI)

Tab. 1. Lokalizacja i opis punktów Błękitno Zielonej Infrastruktury (BZI)

OBIEKTY „małe” BZI ZREALIZOWANE (1-6) ORAZ ZAPROJEKTOWANE I CZEKAJĄCE NA REALIZACJĘ (7-12)			
1	Przedszkole nr 16	Grenadierów 3	Climapond i ogród deszczowy z odpływem awaryjnym
2	Plac Jagielloński	Plac Jagielloński	Zielone przystanki (2), treetrench (1), rigola z zielenią (1)
3	Szkoła Podstaw. nr 11	ul. Gagarina 19	Climapond - ławka z odpływem awaryjnym do kanalizacji deszczowej
4	Przedszkole nr 11	ul. Kościuszki 10	Kaskadowy ogród deszczowy z elementami podpiętrzającymi
5	Szkoła Podstaw. nr 33	ul. Kolberga 5	Niecka Drzewna (Treetrench) + Wiata rowerowa zielony dach
6	Przedszkole nr 4	ul. Kilińskiego 23	Ogród deszczowy w betonowym pojemniku z odpływem awaryjnym do kanalizacji deszczowej
7	„Plac” Bema	ul. Bema, Jasińskiego	3 niecki chłonne z elementami podpiętrzającymi/3 swales with dammingelements
8	RCS (Radomskie Centrum Sportu)	ul. Struga	Wiata rowerowa zielony dach
9	Parking Wicherka	ul. Wicherka	Powierzchnia przepuszczalna ok. 200m ²
10	Dom Pomocy Społecznej Wyścigowa	ul. Wyścigowa 16	2xClimapond, klinkier (w budowie)
11	Dom Pomocy Społecznej Struga	ul. Struga 88	2xClimapond, skrzynia drewniano-metalowa
12	LO Staszica	ul. 11 Listopada 27	2xClimapond, skrzynia drewniano-metalowa; oczko wodne

Metodyka prowadzenia badań.

W sezonie lęgowym penetrowano intensywnie potencjalne siedliska lęgowe ptaków zlokalizowane wzdłuż cieków, na groblach i brzegach zbiorników wodnych. W sezonie pozalęgowym obserwacje ukierunkowane były na wykrywanie ptaków w trakcie migracji oraz zimowania. Podczas prac terenowych po badanym obszarze poruszano się pieszo. Kontrole wykonywano w optymalnych porach (godzinach) i warunkach pogodowych dla wykrycia ptaków. Do prowadzenia obserwacji wykorzystano lornetkę o parametrach 10x42. Prowadzono również nasłuch, wspomagając się stymulacją głosową (np. w przypadku derkacza). Notowano gatunki i osobniki związane z badaną powierzchnią/punktem np., żerujące, odpoczywające, polujące, przystępujące do rozrodu. Pomijano ptaki wysoko przelatujące. Wykonano również dokumentację fotograficzną gatunków i siedlisk. Dokonano również przeglądu danych literaturowych, list dyskusyjnych i innych niepublikowanych materiałów dotyczących badanego obszaru.

Harmonogram kontroli

Na każdej z powierzchni badawczych Borki, Mleczna, Cerekwianka i Potok Północny przeprowadzono 15 kontroli terenowych. Po 1 kontroli w miesiącu, w okresie październik 2021 - marzec 2022 i lipiec - wrzesień 2022 oraz po 2 kontrole w miesiącu od kwietnia do czerwca 2022. (tab. 2).

Tab. 2. Terminarz kontroli wykonanych na badanych powierzchniach.

Nr kontroli	Powierzchnia "Borki"	Powierzchnia "Mleczna"	Powierzchnia "Cerekwianka"	Powierzchnia "Potok"
1	16.10.2021	16.10.2021	30.10.2021	27.10.2021
2	06.11.2021	06.11.2021	06.11.2021	21.11.2021
3	23.12.2021	23.12.2021	23.12.2021	29.12.2021
4	01.01.2022 10.01.2022 29.01.2022	10.01.2022 29.01.2022	10.01.2022 29.01.2022	29.01.2022
5	14.02.2022	14.02.2022	15.02.2022	14.02.2022
6	16.03.2022 30.03.2022	23.03.2022	23.03.2022	16.03.2022
7	01.04.2022 04.04.2022 05.04.2022 08.04.2022 14.04.2022 19.04.2022	08.04.2022	19.04.2022	16.04.2022
8	20.04.2022 24.04.2022	24.04.2022	24.04.2022	22.04.2022
9	06.05.2022 17.05.2022 nocna	17.05.2022 nocna	11.05.2022	06.05.2022
10	24.05.2022	30.05.2022	20.05.2022 nocna	20.05.2022 nocna
11	04.06.2022	07.06.2022	02.06.2022	02.06.2022
12	17.06.2022	20.06.2022	22.06.2022	22.06.2022
13	14.07.2022	13.07.2022	16.07.2022	16.07.2022
14	18.08.2022	18.08.2022	18.08.2022	18.08.2022
15	07.09.2022	07.09.2022	07.09.2022	07.09.2022

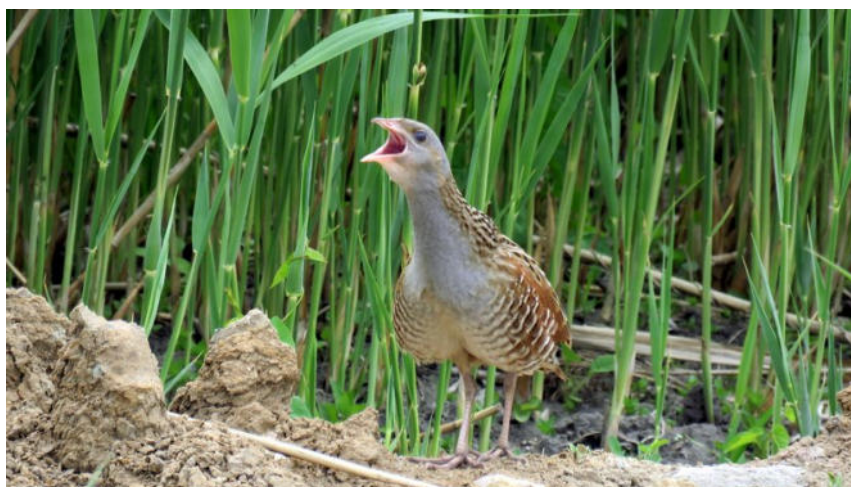
W miejscach lokalizacji Błękitno Zielonej Infrastruktury (BZI) przeprowadzono po 3 kontrole trwające minimum 15 minut. Każdy punkt odwiedzone 26.04., 20.05. i 18.07.2022r.

Wyniki

Podczas prowadzonych obserwacji wykazano na badanym obszarze występowanie 124 gatunków ptaków, zdecydowana większość z nich to gatunki pospolite związane z siedliskami

dolin rzecznych, zbiorników wodnych i nieużytków. 15 gatunków zostało wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, aż 13 z nich stwierdzono na powierzchni "Borki" (tab. 3).

- ***Alcedo atthis* Zimorodek** - obserwowany na zalewie Borki i w dolinie Kosówki podczas żerowania. Niełęgowy na badanym obszarze.
- ***Chlidonias hybrida* Rybitwa białowąsa** - obserwowana na zalewie Borki, przelotna, wykorzystywała zbiornik i stawy kolmatacyjne do odpoczynku
- ***Chlidonias niger* Rybitwa czarna** - stwierdzona na powierzchni "Borki", gatunek niełęgowy, przelotny, obserwowany w okresie migracji.
- ***Ciconia ciconia* Bocian biały** - wykazany na powierzchni "Borki" w dolinie Kosówki, przelotny, Nie przystępuje do lęgów na obszarze objętym monitoringiem.
- ***Ciconia nigra* Bocian czarny** - gatunek przelotny, stwierdzony na powierzchni "Cerekwianka", która stanowiła dla niego miejsce odpoczynku.
- ***Circus aeruginosus* Błotniak stawowy** - zaobserwowano próby lęgów w dolinie Kosówki i Mlecznej, gdzie również intensywnie żerował.
- ***Crex crex* Derkacz** - łącznie 2-3 odzywające się samce w dolinie Kosówki i Potoku Północnego (fot. 1).

Fot. 1. Derkacz *Crex crex* w dolinie Potoku Północnego aktywnie reagujący na stymulację głosową.

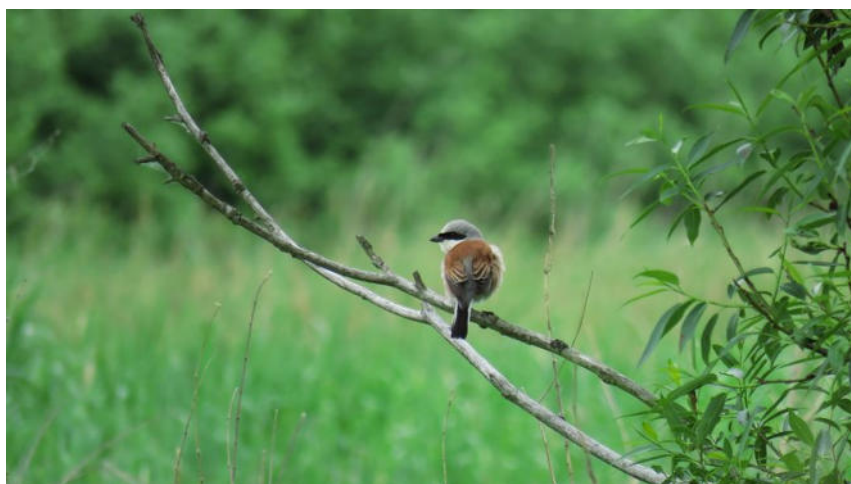
- ***Dendrocopos syriacus* Dzięcioł białoszyi** - prawdopodobnie lęgowy, obserwowany przez cały okres rozrodczy w okolicach zbiornika Borki, dolinie Kosówki, dolinie Mlecznej i Potoku Północnego gdzie również żerował.
- ***Dryocopus martius* Dzięcioł czarny** - niełęgowy, wykorzystywał rejon Zalewu Borki i dolinę Kosówki jako żerowisko.
- ***Falco peregrinus* Sokół wędrowny** - niełęgowy, pojedyncza obserwacja jednego osobnika w okolicach Potoku Północnego.
- ***Gavia arctica* Nur czarnoszyi** - przelotny, pojedyncza obserwacja jednego osobnika odpoczywającego na zbiorniku Borki (fot. 2).

Fot. 2. Nur czarnoszyi *Gavia arctica* w szacie godowej odpoczywający na Zalewie Borki.

- *Ixobrychus minutus* **Bączek** - 1-2 pary lęgowe w szuwarze na stawach kolmatacyjnych i Zalewie Borki.

- *Lanius collurio* **Gąsiorek** - 1-2 pary lęgowe na nieużytkach w dolinie Kosówki (fot. 3).

Fot. 3. Samiec gąsiorka *Lanius collurio* "na czatowni" w dolinie Kosówki

- *Sterna hirundo* **Rybitwa zwyczajna** - w okresie przelotów obserwowano żerujące i odpoczywające osobniki na zalewie Borki i w dolinie Cerekwianki.

- *Sylvia nisoria* **Jarzębatka** - 2-3 pary lęgowe na terenach ruderalnych i nieużytkach w dolinie rzeki Kosówki.

Tab. 3. Gatunki stwierdzone na badanym obszarze i ich status ochronny (pogrubieniem wyróżniono gatunki z zał. I Dyrektywy Ptasiej).

Lp	Nazwa naukowa	Nazwa polska	Status ochronny
1	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb	ochrona ścisła
2	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec	ochrona ścisła
3	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak	ochrona ścisła
4	<i>Acrocephalus palustris</i>	Łozówka	ochrona ścisła
5	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rokitniczka	ochrona ścisła
6	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Trzcinniczek	ochrona ścisła

7	<i>Actitis hypoleucos</i>	Brodziec piskliwy	ochrona ścisła
8	<i>Aegithalos caudatus</i>	Raniuszek	ochrona ścisła
9	<i>Alauda arvensis</i>	Skowronek	ochrona ścisła
10	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek	ochrona ścisła, DP
11	<i>Anas crecca</i>	Cyraneczka	gat. łowny
12	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka	gat. łowny
13	<i>Anthus pratensis</i>	Świergotek łąkowy	ochrona ścisła
14	<i>Anthus trivialis</i>	Świergotek drzewny	ochrona ścisła
15	<i>Apus apus</i>	Jerzyk	ochrona ścisła
16	<i>Ardeacinerea</i>	Czapla siwa	ochrona częściowa
17	<i>Aythya ferina</i>	Głowienka	gat. łowny
18	<i>Aythya fuligula</i>	Czernica	gat. łowny
19	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów	ochrona ścisła
20	<i>Carduelis cannabina</i>	Makolągwa	ochrona ścisła
21	<i>Carduelis carduelis</i>	Szczygieł	ochrona ścisła
22	<i>Carduelis chloris</i>	Dzwoniec	ochrona ścisła
23	<i>Carduelis spinus</i>	Czyż	ochrona ścisła
24	<i>Certhia brachydactyla</i>	Pełzacz ogrodowy	ochrona ścisła
25	<i>Certhia familiaris</i>	Pełzacz leśny	ochrona ścisła
26	<i>Charadrius dubius</i>	Sieweczka rzeczna	ochrona ścisła
27	<i>Chlidonias hybrida</i>	Rybitwa białowąsa	ochrona ścisła, DP
28	<i>Chlidonias niger</i>	Rybitwa czarna	ochrona ścisła, DP
29	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały	ochrona ścisła, DP
30	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny	ochrona ścisła, DP
31	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy	ochrona ścisła, DP
32	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Grubodziób	ochrona ścisła
33	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz	ochrona ścisła
34	<i>Corvus corax</i>	Kruk	ochrona częściowa
35	<i>Corvus cornix</i>	Wrona siwa	ochrona częściowa
36	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron	ochrona częściowa
37	<i>Corvus monedula</i>	Kawka	ochrona ścisła
38	<i>Crex crex</i>	Derkacz	ochrona ścisła, DP
39	<i>Cuculus canorus</i>	Kukułka	ochrona ścisła
40	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka	ochrona ścisła
41	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy	ochrona ścisła
42	<i>Delichon urbicum</i>	Oknówka	ochrona ścisła
43	<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży	ochrona ścisła
44	<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek	ochrona ścisła
45	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Dzięcioł białozygi	ochrona ścisła, DP
46	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny	ochrona ścisła, DP
47	<i>Emberiza calandra</i>	Potrzezcz	ochrona ścisła
48	<i>Emberiza citrinella</i>	Trznadel	ochrona ścisła
49	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Potrzos	ochrona ścisła
50	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik	ochrona ścisła
51	<i>Falco peregrinus</i>	Sokół wędrowny	ochrona ścisła, DP
52	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka	ochrona ścisła
53	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Muchołówka żałobna	ochrona ścisła

54	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba	ochrona ściśła
55	<i>Fringilla montifringilla</i>	Jer	ochrona ściśła
56	<i>Fulica atra</i>	Łyska	gat. łowny
57	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk	ochrona ściśła
58	<i>Gallinula chloropus</i>	Kokoszka	ochrona ściśła
59	<i>Garrulus glandarius</i>	Sójka	ochrona ściśła
60	<i>Gavia arctica</i>	Nur czarnoszyi	ochrona ściśła, DP
61	<i>Hippolais icterina</i>	Zaganiacz	ochrona ściśła
62	<i>Hirundo rustica</i>	Dymówka	ochrona ściśła
63	<i>Ixobrychus minutus</i>	Bączek	ochrona ściśła, DP
64	<i>Jynx torquilla</i>	Krętogłów	ochrona ściśła
65	<i>Lanius collurio</i>	Gąsior	ochrona ściśła, DP
66	<i>Larus argentatus</i>	Mewa srebrzysta	ochrona częściowa
67	<i>Larus cachinnans</i>	Mewa białogłowa	ochrona częściowa
68	<i>Larus canus</i>	Mewa siwa	ochrona ściśła
69	<i>Larus ridibundus</i>	Śmieszka	ochrona ściśła
70	<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka	ochrona ściśła
71	<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak	ochrona ściśła
72	<i>Luscinia luscinia</i>	Słownik szary	ochrona ściśła
73	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Słownik rdzawy	ochrona ściśła
74	<i>Mareca penelope</i>	Świstun	ochrona ściśła
75	<i>Mareca strepera</i>	Krakwa	ochrona ściśła
76	<i>Mergus merganser</i>	Nurogęś	ochrona ściśła
77	<i>Motacilla alba</i>	Pliszka siwa	ochrona ściśła
78	<i>Motacilla cinerea</i>	Pliszka górską	ochrona ściśła
79	<i>Motacilla flava</i>	Pliszka żółta	ochrona ściśła
80	<i>Muscicapa striata</i>	Muchołówka szara	ochrona ściśła
81	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Białorzytka	ochrona ściśła
82	<i>Oriolus oriolus</i>	Wilga	ochrona ściśła
83	<i>Parus major</i>	Bogatka	ochrona ściśła
84	<i>Passer domesticus</i>	Wróbel	ochrona ściśła
85	<i>Passer montanus</i>	Mazurek	ochrona ściśła
86	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Kormoran	ochrona częściowa
87	<i>Phasianus colchicus</i>	Bażant	gat. łowny
88	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kopciuszek	ochrona ściśła
89	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka	ochrona ściśła
90	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek	ochrona ściśła
91	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek	ochrona ściśła
92	<i>Pica pica</i>	Sroka	ochrona częściowa
93	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony	ochrona ściśła
94	<i>Podiceps cristatus</i>	Perkoz dwuczuby	ochrona ściśła
95	<i>Poecile montanus</i>	Czarnogłówka	ochrona ściśła
96	<i>Poecile palustris</i>	Sikora uboga	ochrona ściśła
97	<i>Prunella modularis</i>	Pokrzywnica	ochrona ściśła
98	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Gil	ochrona ściśła
99	<i>Rallus aquaticus</i>	Wodnik	ochrona ściśła
100	<i>Remiz pendulinus</i>	Remiz	ochrona ściśła

101	<i>Rhadina sibilatrix</i>	Świstunka leśna	ochrona ścisła
102	<i>Riparia riparia</i>	Brzegówka	ochrona ścisła
103	<i>Saxicola rubetra</i>	Pokląskwa	ochrona ścisła
104	<i>Saxicola rubicola</i>	Kląskawka	ochrona ścisła
105	<i>Serinus serinus</i>	Kulczyk	ochrona ścisła
106	<i>Sitta europaea</i>	Kowalik	ochrona ścisła
107	<i>Spatula clypeata</i>	Płaskonos	ochrona ścisła
108	<i>Spatula querquedula</i>	Cyranka	ochrona ścisła
109	<i>Sterna hirundo</i>	Rybitwa zwyczajna	ochrona ścisła, DP
110	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka	ochrona ścisła
111	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak	ochrona ścisła
112	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka	ochrona ścisła
113	<i>Sylvia borin</i>	Gajówka	ochrona ścisła
114	<i>Sylvia communis</i>	Ciarniówka	ochrona ścisła
115	<i>Sylvia curruca</i>	Pięgża	ochrona ścisła
116	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka	ochrona ścisła, DP
117	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Perkozek	ochrona ścisła
118	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik	ochrona ścisła
119	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk	ochrona ścisła
120	<i>Turdus iliacus</i>	Drożdżik	ochrona ścisła
121	<i>Turdus merula</i>	Kos	ochrona ścisła
122	<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak	ochrona ścisła
123	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczół	ochrona ścisła
124	<i>Turdus viscivorus</i>	Paszkot	ochrona ścisła

Najatrakcyjniejszym obszarem występowania ptaków był Zalew Borki z doliną Kosówki i terenami przyległymi, gdzie stwierdzono podczas prowadzonego monitoringu 111 gatunków ptaków, z czego aż 13 zostało wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Były to: zimorodek, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, bocian biały, błotniak stawowy, derkacz, dzięcioł białoszyi, dzięcioł czarny, nur czarnoszyi, bączek, gąsiorek, rybitwa zwyczajna, jarzębatka (tab. 4.). Jednak tylko 6 z nich przystępowało do lęgów (błotniak stawowy, derkacz, dzięcioł białoszyi, bączek, gąsiorek, jarzębatka). Z ciekawszych gatunków warto wymienić pliszkę górską, która przez cały okres lęgowy żerowała w rejonie zalewu Borki i w dolinie Mlecznej (fot 4).

Fot. 4. Pliszka górska *Motacilla cinerea* w dolinie Mlecznej.

Tab. 4. Gatunki stwierdzone na powierzchni „Borki”.

Lp	Nazwa naukowa	Nazwa polska	Status lęgowy	Status ochronny	Funkcja siedliska w obrębie lokalizacji projektu	Uwagi
1	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	zalatujący
2	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko / miejsce zimowania	
3	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
4	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rokitniczka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
5	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Trzcinniczek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
6	<i>Actitis hypoleucos</i>	Brodziec piskliwy	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
7	<i>Aegithalos caudatus</i>	Raniuszek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	otoczenie zb. Borki i dol. Kosówki
8	<i>Alauda arvensis</i>	Skowronek	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
9	Alcedo atthis	Zimorodek	niełęgowy	ochrona ścisła, DP	żerowisko	
10	<i>Anas crecca</i>	Cyraneczka	niełęgowy	gat. łowny	miejsce odpoczynku	
11	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka	łęgowy	gat. łowny	miejsce zimowania i rozrodu	
12	<i>Anthus trivialis</i>	Świergotek drzewny	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
13	<i>Apus apus</i>	Jerzyk	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
14	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa	niełęgowy	ochrona częściowa	żerowisko	dol. Kosówki
15	<i>Aythya ferina</i>	Głowienka	niełęgowy	gat. łowny	miejsce zimowania	
16	<i>Aythya fuligula</i>	Czernica	niełęgowy	gat. łowny	miejsce zimowania	
17	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	dol. Kosówki
18	<i>Carduelis carduelis</i>	Szczygieł	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
19	<i>Carduelis chloris</i>	Dzwoniec	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
20	<i>Carduelis spinus</i>	Czyż	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	przelotny
21	<i>Certhia brachydactyla</i>	Pełzacz ogrodowy	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
22	<i>Certhia familiaris</i>	Pełzacz leśny	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
23	<i>Charadrius dubius</i>	Sieweczka rzeczna	niełęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce odpoczynku	
24	Chlidonias hybrida	Rybitwa białowąsa	niełęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce odpoczynku	
25	Chlidonias niger	Rybitwa czarna	niełęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce odpoczynku	
26	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały	niełęgowy	ochrona ścisła, DP	Miejsce odpoczynku	przelotny

27	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy	lęgowy	ochrona ścisła, DP	próba lęgów i żerowisko	żerowisko w dol. Kosówki
28	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
29	<i>Corvus cornix</i>	Wrona siwa	lęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu	
30	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron	lęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu	kolonia lęgowa w otoczeniu zb Borki
31	<i>Corvus monedula</i>	Kawka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
32	Crex crex	Derkacz	lęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce rozrodu	dol. Kosówki
33	<i>Cuculus canorus</i>	Kukułka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
34	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
35	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce zimowania i sporadycznie rozrodu	zimowanie, rozród na zb.kolmatacyjnych 1 para
36	<i>Delichon urbicum</i>	Oknówka	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
37	<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
38	<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
39	Dendrocopos syriacus	Dzięcioł białoszy	prawdopodobnie lęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce żerowania i prawdopodobnie lęgów	
40	Dryocopus martius	Dzięcioł czarny	niełęgowy	ochrona ścisła, DP	żerowisko	
41	<i>Emberiza citrinella</i>	Trznadel	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
42	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Potrzos	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
43	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
44	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko, potencjalnie lęgowy	
45	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Muchołówka żałobna	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
46	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
47	<i>Fringilla montifringilla</i>	Jer	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	przelotny
48	<i>Fulica atra</i>	Łyska	lęgowy	gat. łowny	miejsce rozrodu i zimowania	
49	<i>Gallinula chloropus</i>	Kokoszka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
50	<i>Garrulus glandarius</i>	Sójka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
51	Gavia arctica	Nur czarnoszy	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
52	<i>Hippolais icterina</i>	Zaganiacz	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
53	<i>Hirundo rustica</i>	Dymówka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i żerowisko	
54	Ixobrychus minutus	Bączek	lęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce rozrodu	Zb. Borki i zb.kolmatacyjne, szacunkowo 1-2 pary

55	<i>Jynx torquilla</i>	Krętogłów	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
56	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek	lęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce rozrodu	
57	<i>Larus argentatus</i>	Mewa srebrzysta	niełęgowy	ochrona częściowa	miejsce odpoczynku	przelotny
58	<i>Larus cachinnans</i>	Mewa białogłowa	niełęgowy	ochrona częściowa	miejsce odpoczynku	
59	<i>Larus canus</i>	Mewa siwa	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
60	<i>Larus ridibundus</i>	Śmieszka	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
61	<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
62	<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
63	<i>Luscinia luscinia</i>	Słownik szary	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
64	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Słownik rdzawy	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
65	<i>Mareca penelope</i>	Świstun	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	
66	<i>Mareca strepera</i>	Krakwa	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	
67	<i>Mergus merganser</i>	Nurogęś	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
68	<i>Motacilla alba</i>	Pliszka siwa	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i żerowania	
69	<i>Motacilla cinerea</i>	Pliszka górska	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
70	<i>Muscicapa striata</i>	Muchołówka szara	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
71	<i>Oriolus oriolus</i>	Wilga	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
72	<i>Parus major</i>	Bogatka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
73	<i>Passer domesticus</i>	Wróbel	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
74	<i>Passer montanus</i>	Mazurek	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
75	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Kormoran	niełęgowy	ochrona częściowa	miejsce odpoczynku	
76	<i>Phasianus colchicus</i>	Bażant	lęgowy	gat. łowny	miejsce rozrodu i zimowania	
77	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kopciuszek	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
78	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
79	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
80	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
81	<i>Pica pica</i>	Sroka	lęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu i zimowania	
82	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
83	<i>Podiceps cristatus</i>	Perkoz dwuczuby	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
84	<i>Poecile montanus</i>	Czarnogłówka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	

85	<i>Poecile palustris</i>	Sikora uboga	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
86	<i>Prunella modularis</i>	Pokrzywnica	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
87	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Gil	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce zimowania	
88	<i>Remiz pendulinus</i>	Remiz	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	dol. Kosówki
89	<i>Rhadina sibilatrix</i>	Świstunka leśna	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce żerowania	
90	<i>Riparia riparia</i>	Brzegówka	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce żerowania	
91	<i>Saxicola rubetra</i>	Pokląskwa	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce żerowania	przelotny
92	<i>Saxicola rubicola</i>	Kląskawka	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce żerowania	
93	<i>Serinus serinus</i>	Kulczyk	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i żerowania	
94	<i>Sitta europaea</i>	Kowalik	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
95	<i>Spatula clypeata</i>	Płaskonos	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	
96	<i>Spatula querquedula</i>	Cyranka	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	
97	<i>Sterna hirundo</i>	Rybitwa zwyczajna	niełęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce żerowania	przelotny
98	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
99	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
100	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
101	<i>Sylvia borin</i>	Gajówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
102	<i>Sylvia communis</i>	Cierniówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
103	<i>Sylvia curruca</i>	Pieczę	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
104	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka	łęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce rozrodu	
105	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Perkoz	prawdopodobnie łęgowy	ochrona ścisła	prawdopodobnie łęgów	
106	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
107	<i>Turdus iliacus</i>	Drozd	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce żerowania	przelotny
108	<i>Turdus merula</i>	Kos	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
109	<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
110	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczot	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
111	<i>Turdus viscivorus</i>	Paszkot	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	

Pozostałe obszary nie wykazały się aż tak znaczną różnorodnością napotkanych ptaków jak rejon Zalewu Borki i rzeki Kosówki. Wiele pospolitych gatunków było stwierdzanych na każdej z powierzchni monitoringowych (fot 5.)

W dolinie rzeki Mlecznej wykazano 65 gatunków ptaków, wśród nich gatunki "naturowe" z załącznika I Dyrektywy Ptasiej: łągowy błotniak stawowy i prawdopodobnie łągowy dzięcioł białoszy (tab. 5).

Na powierzchni "Cerekwianka" stwierdzono 51 gatunków ptaków, w tym przelotne (żerujące i odpoczywające) z załącznika I Dyrektywy Ptasiej: bociana czarnego i rybitwę zwyczajną (tab. 6).

W dolinie Potoku Północnego odnotowano występowanie 61 gatunków ptaków. Wśród nich 3 "naturowe": derkacz, dzięcioł białoszy i sokół wędrowny (tab. 7).

Fot. 5. Pliszka siwa *Motacilla alba* gatunek stwierdzany na każdej powierzchni badawczej.

Tab. 5. Gatunki stwierdzone na powierzchni „Mleczna”.

Lp	Nazwa naukowa	Nazwa polska	Status lęgowy	Status ochronny	Funkcja siedliska w obrębie lokalizacji projektu	Uwagi
1	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko / miejsce zimowania	
2	<i>Acrocephalus palustris</i>	Łozówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
3	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rokitniczka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
4	<i>Aegithalos caudatus</i>	Raniuszek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
5	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka	łęgowy	gat. łowny	miejsce zimowania i rozrodu	
6	<i>Apus apus</i>	Jerzyk	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
7	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa	niełęgowy	ochrona częściowa	żerowisko	
8	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
9	<i>Carduelis carduelis</i>	Szczygieł	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
10	<i>Carduelis chloris</i>	Dzwoniec	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
11	<i>Carduelis spinus</i>	Czyż	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	przelotny
12	<i>Certhia brachydactyla</i>	Pełzacz ogrodowy	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
13	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy	łęgowy	ochrona ścisła, DP	próba lęgów i żerowisko	
14	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Grubodziób	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
15	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
16	<i>Corvus corax</i>	Kruk	niełęgowy	ochrona częściowa	żerowisko	
17	<i>Corvus cornix</i>	Wrona siwa	łęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu	
18	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron	łęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu	
19	<i>Corvus monedula</i>	Kawka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
20	<i>Cuculus canorus</i>	Kukułka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
21	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
22	<i>Delichon urbicum</i>	Oknówka	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
23	<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
24	<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
25	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Dzięcioł białozygi	prawdopodobnie lęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce żerowania i prawdopodobnie lęgów	

26	<i>Emberiza calandra</i>	Potrzeszcz	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
27	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Potrzos	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
28	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
29	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
30	<i>Gallinula chloropus</i>	Kokoszka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
31	<i>Garrulus glandarius</i>	Sójka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
32	<i>Hippolais icterina</i>	Zaganiacz	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
33	<i>Hirundo rustica</i>	Dymówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i żerowisko	
34	<i>Larus cachinnans</i>	Mewa białogłowa	niełęgowy	ochrona częściowa	miejsce odpoczynku	
35	<i>Larus ridibundus</i>	Śmieszka	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
36	<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
37	<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
38	<i>Luscinia luscinia</i>	Słownik szary	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
39	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Słownik rdzawy	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
40	<i>Motacilla alba</i>	Pliszka siwa	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i żerowania	
41	<i>Motacilla cinerea</i>	Pliszka góraska	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
42	<i>Muscicapa striata</i>	Muchołówka szara	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
43	<i>Oriolus oriolus</i>	Wilga	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
44	<i>Parus major</i>	Bogatka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
45	<i>Passer domesticus</i>	Wróbel	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
46	<i>Passer montanus</i>	Mazurek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
47	<i>Phasianus colchicus</i>	Bażant	łęgowy	gat. łowny	miejsce rozrodu i zimowania	
48	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
49	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
50	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
51	<i>Pica pica</i>	Sroka	łęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu i zimowania	
52	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
53	<i>Poecile montanus</i>	Czarnogłówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
54	<i>Prunella modularis</i>	Pokrzywnica	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
55	<i>Rallus aquaticus</i>	Wodnik	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	

56	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
57	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
58	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
59	<i>Sylvia communis</i>	Ciemiówka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
60	<i>Sylvia curruca</i>	Pieczęta	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
61	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
62	<i>Turdus iliacus</i>	Drożdżak	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce żerowania	przelotny
63	<i>Turdus merula</i>	Kos	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
64	<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
65	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczot	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	

Tab. 6. Gatunki stwierdzone na powierzchni „Cerekwianka”.

Lp	Nazwa naukowa	Nazwa polska	Status lęgowy	Status ochronny	Funkcja siedliska w obrębie lokalizacji projektu	Uwagi
1	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko / miejsce zimowania	
2	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
3	<i>Acrocephalus palustris</i>	Łozówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
4	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rokitniczka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
5	<i>Actitis hypoleucos</i>	Brodziec piskliwy	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
6	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka	łęgowy	gat. łowny	miejsce zimowania i rozrodu	
7	<i>Anthus pratensis</i>	Świergotek łąkowy	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
8	<i>Apus apus</i>	Jerzyk	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
9	<i>Carduelis carduelis</i>	Szczygieł	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
10	<i>Carduelis chloris</i>	Dzwoniec	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
11	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny	niełęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce odpoczynku	przelotny
12	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
13	<i>Corvus cornix</i>	Wrona siwa	łęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu	
14	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron	łęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu	
15	<i>Corvus monedula</i>	Kawka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
16	<i>Cuculus canorus</i>	Kukułka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
17	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
18	<i>Delichon urbicum</i>	Oknówka	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
19	<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
20	<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
21	<i>Emberiza calandra</i>	Potrzeszcz	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
22	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
23	<i>Gallinula chloropus</i>	Kokoszka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
24	<i>Garrulus glandarius</i>	Sójka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
25	<i>Hippolais icterina</i>	Zaganiacz	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	

26	<i>Hirundo rustica</i>	Dymówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i żerowisko	
27	<i>Larus ridibundus</i>	Śmieszka	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
28	<i>Luscinia luscinia</i>	Słownik szary	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
29	<i>Motacilla alba</i>	Pliszka siwa	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i żerowania	
30	<i>Motacilla flava</i>	Pliszka żółta	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
31	<i>Oriolus oriolus</i>	Wilga	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
32	<i>Parus major</i>	Bogatka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
33	<i>Passer domesticus</i>	Wróbel	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
34	<i>Passer montanus</i>	Mazurek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
35	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
36	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
37	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
38	<i>Pica pica</i>	Sroka	łęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu i zimowania	
39	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
40	<i>Serinus serinus</i>	Kulczyk	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i żerowania	
41	<i>Sterna hirundo</i>	Rybitwa zwyczajna	niełęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce żerowania	przelotny
42	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
43	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
44	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
45	<i>Sylvia borin</i>	Gajówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
46	<i>Sylvia communis</i>	Cierniówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
47	<i>Sylvia curruca</i>	Piegża	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
48	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
49	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
50	<i>Turdus merula</i>	Kos	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
51	<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	

Tab. 7. Gatunki stwierdzone na powierzchni „Potok”.

Lp	Nazwa naukowa	Nazwa polska	Status lęgowy	Status ochronny	Funkcja siedliska w obrębie lokalizacji projektu	Uwagi
1	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	zalatujący
2	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko / miejsce zimowania	
3	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rokitniczka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
4	<i>Alauda arvensis</i>	Skowronek	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
5	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka	łęgowy	gat. łowny	miejsce zimowania i rozrodu	
6	<i>Anthus pratensis</i>	Świergotek łąkowy	niełęgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
7	<i>Apus apus</i>	Jerzyk	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
8	<i>Carduelis cannabina</i>	Makolągwa	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
9	<i>Carduelis carduelis</i>	Szczygieł	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
10	<i>Carduelis chloris</i>	Dzwoniec	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
11	<i>Carduelis spinus</i>	Czyż	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	przelotny
12	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Grubodziób	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
13	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
14	<i>Corvus cornix</i>	Wrona siwa	łęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu	
15	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron	łęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu	
16	<i>Corvus monedula</i>	Kawka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
17	Crex crex	Derkacz	łęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce rozrodu	
18	<i>Cuculus canorus</i>	Kukułka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
19	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
20	<i>Delichon urbicum</i>	Oknówka	niełęgowy	ochrona ścisła	żerowisko	
21	<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
22	<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
23	Dendrocopos syriacus	Dzięcioł białozyi	prawdopodobnie łęgowy	ochrona ścisła, DP	miejsce żerowania i prawdopodobnie łęgów	
24	<i>Emberiza calandra</i>	Potrzeszcz	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
25	<i>Emberiza citrinella</i>	Trznadel	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	

26	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Potrzos	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
27	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
28	<i>Falco peregrinus</i>	Sokół wędrowny	niełgowy	ochrona ścisła, DP		zalatujący
29	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka	niełgowy	ochrona ścisła	żerowisko, potencjalnie lęgowy	
30	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
31	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk	niełgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
32	<i>Gallinula chloropus</i>	Kokoszka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
33	<i>Garrulus glandarius</i>	Sójka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
34	<i>Larus ridibundus</i>	Śmieszka	niełgowy	ochrona ścisła	miejsce odpoczynku	przelotny
35	<i>Luscinia luscinia</i>	Słownik szary	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
36	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Słownik rdzawy	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
37	<i>Motacilla alba</i>	Pliszka siwa	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i żerowania	
38	<i>Muscicapa striata</i>	Muchołówka szara	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
39	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Białorzotka	prawdopodobnie lęgowy	ochrona ścisła	prawdopodobnie lęgów	
40	<i>Oriolus oriolus</i>	Wilga	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
41	<i>Parus major</i>	Bogatka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
42	<i>Passer domesticus</i>	Wróbel	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
43	<i>Passer montanus</i>	Mazurek	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
44	<i>Phasianus colchicus</i>	Bazant	lęgowy	gat. łowny	miejsce rozrodu i zimowania	
45	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
46	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
47	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
48	<i>Pica pica</i>	Sroka	lęgowy	ochrona częściowa	miejsce rozrodu i zimowania	
49	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
50	<i>Prunella modularis</i>	Pokrzywnica	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
51	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Gil	niełgowy	ochrona ścisła	miejsce zimowania	
52	<i>Saxicola rubetra</i>	Pokląska	niełgowy	ochrona ścisła	miejsce żerowania	przelotny
53	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
54	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
55	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka	lęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	

56	<i>Sylvia communis</i>	Cierniówka	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
57	<i>Sylvia curruca</i>	Pieczęta	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
58	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
59	<i>Turdus merula</i>	Kos	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	
60	<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu	
61	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczot	łęgowy	ochrona ścisła	miejsce rozrodu i zimowania	

Na obiektach Błękitno Zielonej Infrastruktury wykazano od 4 do 11 gatunków ptaków (tab. 8). Miejsca te pełniły najczęściej funkcje wodopojów i żerowisk. Stwierdzono również lęg kosa w wiacie przystankowej usytuowanej na Placu Jagiellońskim (fot. 6,7) oraz szpaków w budkach lęgowych przy Placu Bema.

Fot. 6. Wiata przystankowa z gniazdem kosa *Turdus merula*.

Fot. 7. Samica kosa *Turdus merula* na gnieździe.

Tab. 8. Gatunki ptaków stwierdzone na poszczególnych punktach Błękitno Zielonej Infrastruktury.

BZI	Obiekt	Lp.	Nazwa naukowa	Nazwa polska
BZI 1	Przedszkole nr 16	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Corvus monedula</i>	Kawka
		3	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka
		4	<i>Parus major</i>	Bogatka
		5	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka
		6	<i>Sylvia communis</i>	Cierniówka

		7	<i>Sylvia curruca</i>	Piegża
		8	<i>Turdus merula</i>	Kos
BZI 2	Plac Jagielloński	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron
		3	<i>Parus major</i>	Bogatka
		4	<i>Passer domesticus</i>	Wróbel
		5	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak
		6	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka
		7	<i>Sylvia curruca</i>	Piegża
		8	<i>Turdus merula</i>	Kos
BZI 3	Szkoła Podstaw. nr 11	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron
		3	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik
		4	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba
		5	<i>Parus major</i>	Bogatka
		6	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka
		7	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka
		8	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczół
BZI 4	Przedszkole nr 11	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Corvus monedula</i>	Kawka
		3	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka
		4	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka
		5	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka
		6	<i>Sylvia curruca</i>	Piegża
		7	<i>Turdus merula</i>	Kos
		8	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczół
BZI 5	Szkoła Podstaw. nr 33	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron
		3	<i>Corvus monedula</i>	Kawka
		4	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba
		5	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka
		6	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka
BZI 6	Przedszkole nr 4	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Parus major</i>	Bogatka
		3	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kopciuszek
		4	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka
		5	<i>Turdus merula</i>	Kos
BZI 7	„Plac” Bema	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron
		3	<i>Corvus monedula</i>	Kawka
		4	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka
		5	<i>Parus major</i>	Bogatka
		6	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak
		7	<i>Turdus merula</i>	Kos
		8	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczół
BZI 8		1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz

	RCS (Radomskie Centrum Sportu)	2	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron
		3	<i>Corvus monedula</i>	Kawka
		4	<i>Turdus merula</i>	Kos
BZI 9	Parking Wicherka	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron
		3	<i>Corvus monedula</i>	Kawka
		4	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Dzięcioł białoszy
		5	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik
		6	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka
		7	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba
		8	<i>Passer montanus</i>	Mazurek
		9	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek
		10	<i>Pica pica</i>	Sroka
		11	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczół
BZI 10	Dom Pomocy Społecznej Wyścigowa	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Corvus monedula</i>	Kawka
		3	<i>Passer domesticus</i>	Wróbel
		4	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka
		5	<i>Pica pica</i>	Sroka
		6	<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka
BZI 11	Dom Pomocy Społecznej Struga	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron
		3	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba
		4	<i>Parus major</i>	Bogatka
		5	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka
BZI 12	LO Staszica	1	<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz
		2	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka
		3	<i>Pica pica</i>	Sroka
		4	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony
		5	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczół

Przegląd danych literaturowych oraz z innych dostępnych źródeł, dotyczących badanego obszaru.

W efekcie analizy danym literaturowych i innych materiałów, w tym niepublikowanych należy uzupełnić listę stwierdzonych gatunków o te, których nie wykazano podczas prac terenowych. Są to obserwowane na stawach kolmatacyjnych i Zbiorniku Borki czapla biała *Ardea alba* (załącznik I Dyrektywy Ptasiej) i ostrygojad *Haematopus ostralegus* (fot. 8,9).

Fot. 8. Czapla biała *Ardea alba* odpoczywająca i zerkająca na zbiorniku kolmatacyjnym (Fot. Marek Miłkowski).

Fot. 9. Ostrygojad *Haematopus ostralegus* na plaży przy Zalewie Borki (Fot. Marek Miłkowski).

Analiza wyników

Największą różnorodnością występujących gatunków wyróżnia się powierzchnia monitoringowa Borki (łącznie 113 gatunków - 111 wykazanych w monitoringu, 2 - dane niepublikowane). Najmniejszą dolina rzeki Cerekwianki (51 gatunków). Ze względu na prowadzone prace budowlane przy projekcie w dolinie Potoku Północnego uzyskane wyniki

nie dają pełnego obrazu wartości tego obszaru dla ptaków. Znaczny fragment nieużytków uległ przekształceniu w zbiornik wodny o powierzchni ok 2 ha, który we wrześniu (po zakończeniu prac terenowych) zaczął być napełniany. Radykalna przebudowa struktury tego obszaru spowoduje wycofanie gatunków związanych z nieużytkowanymi terenami otwartymi na rzecz tych związanych ze środowiskami wodnymi.

W porównaniu z wynikami inwentaryzacji z 2016 roku zwiększyła się liczba stwierdzonych gatunków ptaków. Obserwacje dotyczyły głównie gatunków niełęgowych (przelotnych, migrujących przez teren Radomia) np. brodziec piskliwego, cyraneczki, sieweczki rzecznej, kszczyka, krakwy, świstuna, cyranki, samotnika, paszkota. Lista gatunków łęgowych powiększyła się o słowika szarego i prawdopodobnie lęgające się na powierzchni Borki perkozka i kłąskawkę. Wydłużyła się również lista gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej z 11 do 16. Wśród nich były: bocian czarny, nur czarnoszyi, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna i sokół wędrowny. Wykorzystywały one ten obszar głównie do odpoczynku i żerowania.

Wykazane gatunki są ptakami szeroko rozpowszechnionymi w skali kraju, pospolitymi, nie zagrożonymi wyginięciem. Występują one powszechnie w środowisku przekształconym przez człowieka.

Większość zanalizowanych gatunków ptaków to gatunki pod prawną ochroną w myśl Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183). Dla gatunków tych występuje szereg zapisów zakazujących m.in. przekształcania siedlisk, przekształcania siedlisk łęgowych, płoszenia, umyślnego zabijania itp.

Środowisko miejskie jest poddawane ciągłej presji ze strony człowieka. Duża gęstość zaludnienia oraz zwarta zabudowa ograniczają liczne występowanie ptaków do niewielkich enklaw, które nie są pozbawione zagrożeń i oddziaływania negatywnych czynników. Wśród nich można wyróżnić m.in.:

- zanieczyszczenie środowiska i problem miejscowych skażeń wody i gleby przez substancje wykorzystywane w działalności gospodarczej (np. substancje ropopochodne, środki ochrony roślin, ołów),
- pielęgnację zieleni, tj. koszenie traw w pełni okresu lęgowego w maju i czerwcu, podobnie przycinanie krzewów i drzew lub ich usuwanie,
- konstrukcje budynków, ich remonty (termomodernizacje) powodujące bezpośrednie zagrożenie lub utratę miejsc gniazdowania w kolejnych sezonach,
- linie energetyczne, wysokie budynki, ekrany akustyczne przy drogach i inne bariery architektoniczne, będące często poważnym zagrożeniem kolizyjami,
- ruch samochodowy i kolejowy, niebezpieczny dla ptaków żerujących w pobliżu albo na samych trasach,
- nadmierne oświetlenie miast,
- presja człowieka i zwierząt udomowionych,

Na powierzchni "Borki" zagrożeniem może być nadmierne wycinanie pasów i łąń roślinności wynurzonej oraz wykonywanie takich zabiegów w okresie lęgowym w cofce zbiornika oraz na stawach kolmatacyjnych. Negatywny wpływ na ptaki ma presja człowieka oraz zwierząt towarzyszących (np. psów), która może być problemem także na nowopowstałym zbiorniku w dolinie Potoku Północnego. Obszar ten będzie zapewne intensywnie wykorzystywany rekreacyjnie co może wpływać na zachowania ptaków (niepokojenie i płoszenie).

Adaptacja terenu zalewowego w dolinie Cerekwianki jako systemu zatrzymującego i podczyszczającego wezbrania wód oraz zwiększenie bioróżnorodności obszaru polderu poprzez utworzenie mozaiki siedlisk ziemno- błotnych z zachowaniem istniejącej roślinności bez wprowadzania nowych gatunków, zwiększyło stabilność siedlisk, bazę pokarmową i potencjalnych miejsc lęgowych dla gatunków związanych z dolinami rzecznyymi.

Renaturyzacja fragmentu Mlecznej przywróciła funkcjonowanie rzeki jako korytarza ekologicznego, a spowolnienie spływu wód odtworzenie siedlisk naturalnych i półnaturalnych doliny rzecznej.

Pozytywną rolę spełniają małe obiekty. W środowisku miejskim gdzie dostęp do wody jest bardzo ograniczony, elementy Błękitno Zielonej Infrastruktury (BZI) w postaci niewielkich zbiorników wodnych (climapond) korzystnie wpłynęły na ptaki. Ich cechy, m. in. niewielka głębokość i łatwa dostępność spowodowały, że ptaki nie tylko piły z nich, ale także wykorzystywały do kąpieli - w okresie letnim nawet kilkakrotnie w ciągu dnia (fot. 10).

Fot. 10. Grzywacze *Columba palumbus* korzystające z kąpieli - BZI przy PSP 11 (ul. Gagarina)

Reasumując: Zaprojektowane i wykonane rozwiązania powinny korzystnie wpływać na populację ptaków korzystających z siedlisk na obszarze projektu.

Lokalizacja obserwacji najciekawszych gatunków:

Gatunek	Powierzchnia	Lokalizacja
Derkacz	Potok Północny	<u>51.406399, 21.191275</u>
Pliszka górską	Mleczna	<u>51.399294, 21.125415</u>
Gąsiorek	Borki	<u>51.385201, 21.114229</u>
Strumieniówka	Borki	<u>51.384341, 21.114678</u>
Dzięcioł białoszy	Potok- Północny	<u>51.403267, 21.178689</u>
Dzięcioł białoszy	Borki	<u>51.391546, 21.117481</u>
Strumieniówka	Mleczna	<u>51.399186, 21.125673</u>
Bączek	Borki	<u>51.389557, 21.114021</u>

Dokumentacja fotograficzna

Powierzchnia "Borki":

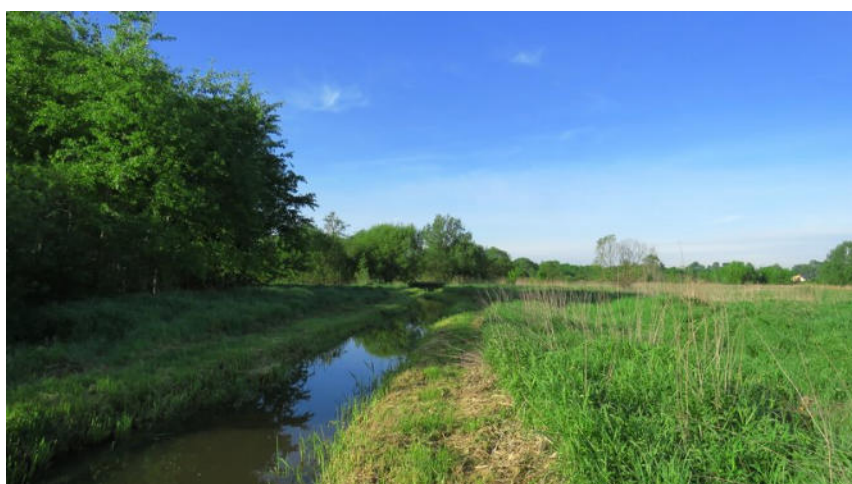
Fot. 11. Widok na Zalew Borki od strony północnej.

Fot. 12. Stawy kolmatacyjne przy Zalewie Borki.

Fot. 13. Sztuczne wyspy w tylnej części zbiornika.

Fot. 14. Dolina Kosówki z wykoszonymi brzegami rzeki.

Powierzchnia "Mleczna"

Fot. 15. Meandry rzeki Mlecznej z zadrzewieniem wierzbowo-topolowym, zwracają uwagę wykoszone brzegi.

Fot. 16. Koryto Mlecznej, z kamienistymi brzegami. Obszar penetrowany intensywnie przez spacerowiczów.

Fot. 17. Bulwary nad Mleczną, z mostkiem i kamiennymi umocnieniami brzegów koryta. Dolina rzeki porośnięta szuwarem trzcinowym.

Fot. 18. Ciąg pieszo-rowerowy w dolinie Mlecznej.

Fot. 19. Osadnik w dolinie Mlecznej, pełniący funkcje retencyjne.

Powierzchnia "Cerekwianka"

Fot. 20. Siedlisko ziołorośli i szuwarów nadrzecznych z topolami i wierzbami.

Fot. 21. Roślinność szuwarowa na zbiorniku w dolinie Cerekwianki.

Fot. 22. Zbiornik z usypaną wysepką i kładką komunikacyjną.

Fot. 23. Przelew z koszy kamiennych pomiędzy zbiornikami.

Powierzchnia "Potok"

Fot. 24. Widok na dolinę Potoku Północnego od strony torów kolejowych.

Fot. 25. Czasza zbiornika w trakcie prac ziemnych.

Fot. 26. Osadnik po zakończonej budowie.

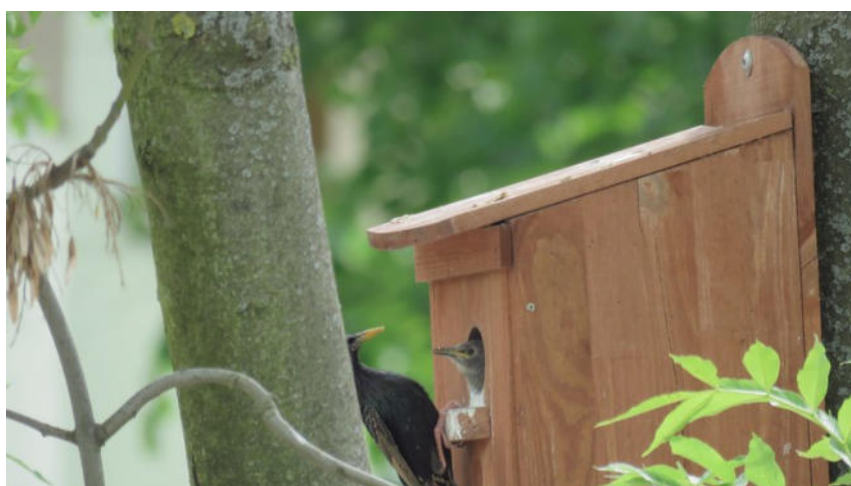

Fot. 27. Widok na teren inwestycji od strony południowej.

Punkty Błękitno Zielonej Infrastruktury (BZI)

Fot. 28. Niecki zatrzymujące wody opadowe na Placu Bema.

Fot. 29. Szpak karmiący młode przy Placu Bema.

Fot. 30. Climapond i ogród deszczowy przy przedszkolu na ul. Grenadierów.

Fot. 31. Wiata rowerowa przy Radomskim Centrum Sportu.

Fot. 32. Climapond z ławką przy szkole podstawowej na ul. Gagarina